

فرم طرح درس

نیمسال تحصیلی: دوم ۱۴۰۴-۱۴۰۳

نام درس: بهداشت مسکن و اماکن عمومی	نوع درس (تئوری/عملی): تئوری	ساعت درس: ۱۷ ساعت
رشته تحصیلی: مهندسی بهداشت محیط	مقطع تحصیلی دانشجویان: کارشناسی پیوسته	مدرس: نیره نعیمی

هدف کلی درس: آشنایی با اصول بهداشت مسکن و اماکن عمومی، ضوابط و استانداردهای مسکن بهداشتی، اثرات و مخاطرات ناشی از مسکن غیربهداشتی و کنترل اماکن عمومی و شناخت مقررات

شماره جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	حیطه	روش یاددهی یادگیری*	رسانه های آموزشی	تکالیف دانشجوی
۱	- معارفه - تعریف و اهمیت بهداشتی مسکن و اماکن عمومی - سهم مسکن در ایجاد بیماری ها - مسائل ناشی از زندگی در مسکن غیراستاندارد	- تعریفی از مسکن ارائه نماید. - بهداشت مسکن را تعریف نماید. - اصولی که باید در بهداشت مسکن بر اساس تعریف آن مد نظر قرار داد را توضیح دهد. - علل ایجاد مسکن غیر بهداشتی را شرح دهد.	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	اسلاید و وایت برد	حضور به موقع و مشارکت فعال در کلاس
۲	- اصول بهداشت مسکن از دیدگاه WHO و APHA - آشنایی با استراتژی ها و اصول هفت گانه کنترل و نگهداری مسکن سالم (خشک، تمیز، ایمن، تهویه، عدم حضور آفات و ناقلین، فقدان آلاینده و نگهداری مناسب)	- شش اصل اساسی در بهداشت مسکن را بیان نماید. - رهنمودهای WHO را در مورد مسکن بهداشتی شرح دهد. - عوامل مرتبط با هر کدام از شش اصل اساسی در بهداشت مسکن را به تفکیک شرح دهد.	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	اسلاید و وایت برد	حضور به موقع و مشارکت فعال در کلاس
۳	آشنایی با مسائل مرتبط با مدیریت آب، فاضلاب، رواناب و پسماند در منازل	- ویژگی های آب مورد استفاده در مسکن را بیان نماید. - نکات حائز اهمیت در رابطه با تأمین آب مسکن را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	اسلاید و وایت برد	حضور به موقع و مشارکت

* روش یاددهی - یادگیری می تواند شامل: سخنرانی، مباحثه ای - گروهی کوچک، نمایشی - حل مسئله - پرسش و پاسخ - گردش علمی، آزمایشی

فرم طرح درس

شماره جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	حیطه	روش یاددهی یادگیری*	رسانه های آموزشی	تکالیف دانشجو
۴	شناخت روش های گرمایش، نورگیری (روشنایی) و تهویه مطبوع فضاهای داخلی ساختمان شناخت عوامل فیزیکی نظیر نور، حرارت، رطوبت، سروصدا، اشعه و ... در ساختمان ها و اثرات آنها و تأمین شرایط مناسب از نظر عوامل فوق الذکر آشنایی با ضوابط و استانداردهای روشنایی، صدا، گرما و .. در قسمت های مختلف مسکن و اماکن عمومی	روشنایی مناسب در فضاهای مختلف مسکن را بیان نماید. تهویه طبیعی را توضیح دهد. روش های مختلف تهویه مصنوعی را شرح دهد. منابع ایجاد سر و صدا در مسکن را توضیح دهد. اثرات صدا را بیان نماید. اقدامات لازم جهت کاهش سر و صدای داخل مسکن را توضیح دهد. اقدامات لازم جهت کاهش سر و صدای خارج مسکن را توضیح دهد.	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	اسلاید و وایت برد	حضور به موقع و مشارکت فعال در کلاس
۵	آشنایی با حوادث و سوانح در مسکن و رعایت اصول ایمنی دسته بندی ساختمان های مسکونی و الزامات قرارگیری و همجواری در قوانین مسکن و شهرسازی آشنایی با الزامات، استاندارد و ضوابط طراحی (سرانه، تعداد، ابعاد و اندازه، مساحت، فضا، استقرار، چیدمان و ...) آشپزخانه، اتاق خواب، نشیمن، راه روها، سرویس های بهداشتی (دستشویی، توالت، حمام)، راه پله ها و ... آشنایی با الزامات و استانداردهای ساخت و تعمیر کف، دیوار، سقف، پشت بام، اتاق خواب، نشیمن، حمام و توالت، راه پله ها و ...	سوانح و حوادث در مسکن و روش های پیش گیری از آنها را بیان نماید. ابعاد مناسب فضاهای مسکن را بیان نماید. دسته بندی ساختمان های مسکونی/ اقامتی بر اساس مقررات ملی ساختمان ایران (مبحث چهارم- الزامات عمومی ساختمان) را توضیح دهد. عوامل مؤثر بر کیفیت هوای داخل ساختمان را شرح دهد. بیماری های مرتبط با آلودگی هوای داخل ساختمان را توضیح دهد. ارزایی کیفیت ساختمان را بر اساس روش APHA بیان	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	اسلاید و وایت برد	حضور به موقع و مشارکت فعال در کلاس

فرم طرح درس

				نماید.	شناخت آلاینده های شیمیایی منازل (گازی، فلزات، رادون، فرمالدئید، مواد آلی فرار، دودسیگار و ...) و روش کنترل آنها کیفیت هوای داخل ساختمان و استانداردهای آن شناخت عوامل بیولوژیکی مزاحم، ناقلین و آفات در منازل، بیماری های منتقله و کنترل آنها روش های ارزیابی کیفیت مسکن به ویژه به روش APHA	
حضور به موقع و مشارکت فعال در کلاس	بازدید عملی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	شناختی روانی حرکتی	تعریفی از اماکن عمومی بیان نماید.	تعریف و طبقه بندی اماکن عمومی و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی بر اساس آیین نامه بهداشت محیط و آخرین اصلاحات آیین نامه اجرایی ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی اصول بهداشت محیط استخرهای شنا و شناگاه های طبیعی، بیماری های منتقله، انواع استخرها، اصول بهره برداری، استانداردها و کنترل آلودگی ها	۶
				قوانین و آیین نامه های بهداشت محیطی را بیان نماید.		
				بیماری های حائز اهمیت در استخرهای شنا و شناگاههای طبیعی را شرح دهد.		
				انواع استخرهای شنا را بیان نماید.		
				نحوه تصفیه آب در استخرهای مدار بسته را توضیح دهد.		
				نحوه گندزدایی آب استخر را بیان نماید.		
				نحوه کنترل pH، خوردگی و رسوب گذاری در استخرهای شنا را شرح دهد.		
				آزمایشات میکروبی آب استخر و استانداردهای مربوطه را بیان نماید.		
				شرایط تأسیسات جانبی استخرهای شنا را شرح دهد.		
				حرارت و میزان تهویه مناسب در استخرهای شنا را بیان نماید.		
				میزان شفافیت آب استخر را بیان نماید.		
				نحوه کنترل مسائل بهداشت فردی و ایمنی در استخر را توضیح دهد.		

فرم طرح درس

				محل ساخت استخر شنا را بیان نماید.		
				ابعاد مناسب استخر و سطح لازم برای هر شناگر را بیان نماید.		
				زمان تعویض آب استخر را توضیح دهد.		
				نحوه کنترل جلبک در استخرهای شنا را شرح دهد.		
				نکات بهداشتی شناگاههای طبیعی را توضیح دهد		
				نحوه دفع زباله در شناگاههای طبیعی را بیان نماید.		

فرم طرح درس

شماره جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	حیطه	روش یاددهی یادگیری*	رسانه های آموزشی	تکالیف دانشجوی
۷	اصول بهداشتی اماکن عمومی نظیر پارک ها و فضای سبز، آبریزگاه ها، معابر، خیابان ها و ... اصول بهداشت گرمابه های عمومی، غسال خانه ها، گورستان ها و مخاطرات بهداشتی و کنترل آنها اصول بهداشت اردوگاه ها، کمپ ها، پادگان ها، سرای سالمندان، مهدکودک ها، آسایشگاه ها، مراکز تأدیبی و زندان ها هتل ها، مسافرخانه ها، مهمانپذیرها، رستوران ها و کنترل بهداشتی آنها بهداشت مساجد، تکایا، اماکن متبرکه، زیارتگاه ها و ...	نکات لازم در بررسی وضعیت بهداشت محیطی پارک ها بیان نماید. وضعیت بهداشت محیطی رستوران ها را توضیح دهد. وضعیت بهداشت محیطی هتل ها و مسافرخانه ها(اتاق ها، راهروها، آشپزخانه و ...) را توضیح دهد. وضعیت بهداشت فردی، ساختمانی و وسایل و لوازم کار مورد استفاده در مساجد و زیارتگاه ها را شرح دهد. وضعیت ساختمانی گرمابه های عمومی را بیان نماید. ویژگی های آب مصرفی گرمابه های عمومی را بیان نماید. وضعیت سرویس های بهداشتی گرمابه های عمومی را توضیح دهد. شرایط بهداشت فردی و کارگران گرمابه ها را بیان نماید. وسایل و تجهیزات ایمنی مورد نیاز گرمابه ها را بیان نماید. وضعیت ساختمانی محل انتظار و نمازخانه و همچنین محل شستشوی میت را شرح دهد. نحوه گندزدایی غسالخانه را بیان نماید. نکات بهداشتی که غسال باید رعایت نماید را شرح دهد.	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ	اسلاید و وایت برد	حضور به موقع و مشارکت فعال در کلاس)

فرم طرح درس

حضور به موقع و مشارکت فعال در کلاس	اسلاید و وایت برد	سخنرانی، پرسش و پاسخ	شناختی روانی حرکتی	نحوه بازرسی مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی و اماکن عمومی را بر اساس اصلاحیه ماده ۱۳ بیان نماید.	اصول بهداشتی مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی (جزئیات ساختمانی، کف، دیوار، سقف، انبار و ...)	۸
				اصول بهداشتی مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی (جزئیات ساختمانی، کف، دیوار، سقف، انبار و ...) را شرح دهید.	روش محاسبه ظرفیت حوضچه چربی گیر رستوران ها، تعیین تعداد سرویس های بهداشتی اماکن توریستی و مسافرپذیر	
				روش محاسبه ظرفیت حوضچه چربی گیر رستوران ها را با ذکر مثال شرح دهد.	اصول و فرکانس نظافت سرویس های بهداشتی اماکن عمومی و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی	
				مساحت مورد نیاز انبار مواد غذایی را محاسبه نماید	مقررات و آیین نامه های موجود	
				تعداد و ظرفیت سرویس های بهداشتی را محاسبه نماید.	کنترل مخاطرات بهداشتی در سایر اماکن عمومی و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی	
				زمان و فرکانس تمیز کردن سرویس های بهداشتی را توضیح دهد.		

منابع درسی مورد استفاده :

Salvato, J.A., Nemerow, N. L., Agardy, F.G., **Environmental Engineering**, John Willy & Sons Publication

دهقانی، محمد هادی "اصول بهداشت محیط"، انتشارات غاشیه

احمدی، مهدی و دکتر غلامرضا موسوی، "کلیات بهداشت محیط"، انتشارات شهرآب

مختاری، مهدی و علی اکبر بابایی، "بهداشت مسکن و اماکن عمومی"، تهران: آثار سبحان

در تمام موارد آخرین چاپ مدنظر می باشد

الزامات، دستورالعمل و رهنمودهای تخصصی مرکز سلامت محیط و کار، راهنمای بهداشت محیط صنوف (مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی و اماکن عمومی)، مرکز سلامت محیط و کار و پژوهشکده محیط

زیست دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۱۳۹۱،

کد الزامات: ۱-۴۰۲ - ۲۰۵۰۲۰۲

فرم طرح درس

دستورالعمل اجرایی صدور کارت بهداشت، مرکز سلامت محیط و کار، کد دستور عمل: ۱۸۰۳۹۲۰۸

دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی خراسان شمالی

نحوه ارزشیابی (همراه با سهم هر آیتم):

فعالیت کلاسی (حضور و غیاب، پاسخ به پرسش های هر جلسه)

میان ترم

پایان ترم